

Lokal Utvecklingsplan

Hassela-bygden Nordanstigs kommun, Gävleborgs län

Maj 2019

Staty flottare

Foto Sonia Sydh

**Det kommer att krävas mycket arbete och ta lång tid,
men det är en stor utmaning för oss alla som bor i bygden.**

Och arbetet har redan påbörjats!

Lokal Utvecklingsplan

Arbetet med att ta fram denna lokala utvecklingsplan startade med ett öppet möte den 16 mars 2019.

Vid detta möte genomfördes ett processarbete som utgick från frågan;

Med VAD/HUR kan vi tillsammans utveckla Hassela-bygden?

Processarbetet ledde fram till att det bildades fyra olika arbetsgrupper som därefter arbetade vidare med olika utvecklingsområden:

- *Kommunikationer*
- *Närmiljö*
- *Föreningsliv*
- *Kommunal service*

Det gemensamma materialet har därefter sammanställts.

Sammanställningen justerades och kompletterades i omgångar för att slutligen redigeras av en mindre grupp deltagare.

Arbetsgruppernas arbete kompletterades med en gemensamt framtagen SWOT-analys, som beskriver Hassela-bygdens *styrkor, svagheter, möjligheter och hot*.

Den Lokala Utvecklingsplanen bör ses som ett ”levande material” och kan därför uppdateras i takt med det framtida arbetet med ett förverkligande av planens viljeinriktning.

Vår bygdeprofil

Hassela-bygden ligger i nordligaste Hälsinglands inland kring Hasselasjön i sydost och är en höglänt bergig skogsbygd som i Synhällan i sydväst når 555 meter över havet.

Ortsnamnet Hassela härstammar troligtvis från buskväxten Hassel. Fynd av fossila hasselnötter i norrländska torvmossor visar att hasseln i Sverige förr gick mycket längre mot norr än nu, men genom sommarvärmens avtagande har den utdött inom en stor del av området för sin största utbredning.

Hasselamål är en av de dialekter i Hälsingland som räknas som rent norrländska.

År 2011 restes Sveriges högsta kors på Svartberget i Hassela. Korset i Hassela kan i storlek jämföras med den världsberömda Kristusstatyn i Rio de Janeiro i Brasilien. Den statyn är 38 meter hög, att jämföra med Korset i Hassela som mäter 30 meter.

Sankt Staffans kapell

Foto Sonia Sydh

Hassela socken har medeltida ursprung.

Från järnåldern finns ett gravfält med sju gravhögar och i skogen har man påträffat ett 40-tal fångstgropar

För 400 år sedan slog sig de första svedjefinnarna ner sig i Hälsingland och då även i Hasselabygden. När svedjefinnarna sökte sig till Sverige i slutet av 1500- och i början av 1600-talet var det inte tal om arbetskraftsinvandring, utan flytten från Finland berodde på ofred och svåra ekonomiska förhållanden. Det handlade således om att hitta en plats där de kunde bo under trygga förhållanden och skaffa sig jord att odla och hålla boskap på.

Efter att en lämplig plats hade hittats sökte svedjefinnarna nedsättningsbrev eller torpebrev hos kungen. Skogsfinnarna svedjade för att ta upp ny åker eller för att få bättre bete på utmarkerna. Skogsfinnarnas svedjebruk – huuhta – och odlingen av svedjeråg gjorde det möjligt att använda skogsmark för odling.

Från Hasselabygden, likväl som från övriga Sverige, skedde en stark utvandring särskilt under 1800-talets andra hälft. Nästan 1,3 miljoner personer lämnade Sverige framförallt till Amerika. Orsaken till utflyttningen var hoppet om ett bättre liv. Motiven var oftast ekonomiska – man längtade efter ett eget land att bruka eller jobb inom den spirande industrin. Men emigranterna sökte också frihet från överhetens och kyrkans förtryck.

Hasselabygden innefattar en fantastisk natur med flera naturreservat, fantastiska fiskevatten och vandringsleder. Naturen i Hasselabygden ger fantastiska möjligheter till ett varierat friluftsliv.

Kölån, fiskevatten

Foto: Sonia Sydh

Befolkningsstatistik

(SCB 2018-12-31)

Ålder

0- 5	51
6-16	84
17-19	13
20-29	78
30-39	82
40-49	72
50-59	132
60-65	80
66-79	185
80 >	<u>53</u>
Summa	830

embygdsgården

Foto Sonia Sydh

Byar

Berge

Malungen

Bäckaräng

Mörtsjön

Fagnäs

Nordanbro

Gräsåsen

Norrbäck

Hångberg

Skansfors

Kallbäck

Styggberg

Korpåsen

Svedje

Kyrkbacken

Sänningstjärn

Kyrkbyn

Vrångtjärn

Kölsjön

Ässjö

Lindsjön

Ölsjön

Föreningsliv

Bergsjö – Hassela Alpina klubb

Bergsjö – Hassela LRF

Bergsjö – Hassela Röda korskrets

Föreningen Hasselagården

Hassela Fiskeområde

Hassela Fiskevårdsförening

Hassela Hundklubb

Hassela Hushållningssällskap

Hassela Hembygdsförening

Hassela Häst och Hundklubb

Hassela IF

Hassela Jakt- och Sportskytteklubb

Hassela Kyrkliga Syförening

Hassela Medeltidsförening

Hassela Powerlifting

Hassela Radcats

Hassela Rid- och Körklubb

Hasselabygdens Golfklubb

Hasselafrön

Korpåsens Intresseförening

Kölsjölokalens Intresseförening

Luråstornets Intresseförening

PRO Hassela

Näringsliv

Antal företag i Hassela-bygden

(UC AB Marknadsinformation, Stockholm, 2019-03-18)

Jordbruk och skogsbruk	40 *
Tillverkning	9
Övriga tillverkningssektorn	4
Byggnads	18
Handel	12
Transport	2
Hotell och restaurang	8
Företagstjänster	15 **
Övriga	12
Summa	120

* Innefattar alla registrerade jord- och skogsbruk, d v s även mindre privata ägor.

** Förvaltning, konsult- och reklamverksamhet, redovisning och bokföring m m

Översiktsplan

Alla kommuner ska enligt plan- och bygglagen ha en aktuell översiktsplan (ÖP) som omfattar kommunens hela yta. Syftet med översiktsplanen är att ge vägledning och stöd i beslut om användningen av mark- och vattenområden samt hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras. Översiktsplanen ska också redovisa hur kommunen tänker tillgodose riksintressen och miljö kvalitetsnormer. Den kan fördjupas för olika delområden och kallas då för en fördjupad översiktsplan (FÖP).

Översiktsplanen är vägledande, såväl när kommunen upprättar detaljplaner och områdesbestämmelser samt prövar bygglov enligt plan- och bygglagen, som när kommunen eller andra myndigheter fattar andra beslut som rör mark- och vattenanvändningen i kommunen. Planen är inte juridiskt bindande. En översiktsplan kan innehålla kommunens vision och vara ett strategiskt dokument för den framtida utvecklingen.

Översiktsplan för Nordanstigs kommun

Inom Nordanstigs kommun pågår för arbetet med framtagande av Översiktsplan 2035. Se vidare

[Nordanstig / Bygga & Bo / Planer och utveckling / Översiktsplanering / Översiktsplan 2035](#)

En **SWOT-analys** (*strengths, weaknesses, opportunities, threats*) visar på de styrkor, svagheter, möjligheter och hot/hinder som alla kan utgöra en möjlighet i det framtida arbetet för att skapa en långsiktig och hållbar bygd sett ur ett underifrånperspektiv.

Styrkor

Lokal handelsbalans - mer pengar konsumeras i bygden än utanför bygden (mycket p g a konsumtion i lokal renovering, lokala inköp och att många småföretag tjänar in sina pengar utanför bygden men konsumerar lokalt) samt stort lokalprojekt på framför allt köp av tjänster.

Riktigt bra IT där det finns

Engagerade invånare

Stor lokale stolthet, brett föreningsliv

Brett näringsliv

Skola 1-6 klass

Bredband, utbyggnad pågår

Hasselagården

Foto Sonia Sydh

Hassela Äventyrsland
Hassela Ski Resort
Hasselabyggdens Golfbana
Starka lokala företag
Jakt- och fiskeaktiviteter
Människornas engagemang
Bygdens intressanta svedjefinnarhistoria
Korset och kapellet på Svartberget
Stor kunskap hos många om bygdens historia
Hasselagårdens verksamhet

Svagheter

Geografiskt svårt för samordning Hassela by - Hassela Ski Resort
Länsgränsen - dålig samordning bland annat plogning
Västernorrland - Gävleborg
Svårt att utveckla fibernätet (prisbild) utanför nuvarande
byggnationsområde.
Dålig samordning - många engagerade men engagemanget går i
”stuprör” olika grupper gör samma saker, tider krockar
Befolkningsminskning
Outhyrda lägenheter
Bristande kommunikationer
Äldreboende/servicehusplatser saknas

Möjligheter

Utökad kollektivtrafik

Utvecklingsmedel

Gemensam kalender för alla evenemang och alla möten -
Hasselaportalen

Föreningsskärm med löpande information - gemensam databas för
möten och händelser.

Lokal kunskapsbank, inventera lokal kapacitet - företag, föreningar,
privatpersoner, tjänstemän

Locka fler till Hassela – boende, besökare och turister, samt få fler
genomfartsbesökare att stanna till för fika och mat

Presentera och marknadsföra Hasselagården mer

Mer samverkan Hassela Ski och Hassela by för integrerad
utveckling av turismen

Hassela Ski Resort

Foto Sonia Sydh

Hot

Rivning av fastigheter minskar utbudet av tillgängliga bostäder

Användningen av kollektivtrafiken, låg användning ger minskad
turtäthet

Höjda transportkostnader

Utflyttning

Nedläggning av bensinmack och affär

Centralisering av skola, vård mm

Vår vision inför framtiden

För att kunna genomföra vår vision har vi **prioriterat fem områden**:

- Vi vill utveckla bygdens kommunikationer
- Vi vill verka för utveckling av bygdens närmiljö
- Vi vill stärka föreningslivet i bygden
- Vi vill bevara och utveckla den kommunala servicen

Visionen i korthet

Närmiljö

Inte riva hyreshus eller andra hus

Vårda och utveckla närmiljön

Utveckla mack, affär, frisering- skapa arbetstillfällen

Prata med Alltjänst om att utöka deras tjänster samt skapa ett informationsblad om deras tjänster

Få folk att stanna till – utveckla café och pizzeria

Städning på byn och badstranden

Ungdomscafé vissa tider

Hasselabadet

Foto Sonia Sydh

Kommunikationer

Bredband/fiber, vilket ger möjligheter att arbeta hemifrån

Förbättra bussförbindelserna Hassela – Hudiksvall, samt verka för en förbindelse Hassela – Sundsvall

Gratis bussresor för pensionärer – vissa dagar och tider

Vägunderhållet

Få 307:an skyltad som en genomfart/turistväg till Östersund/Åre

Föreningsliv

Starta ett Byaråd

Starta upp Hasselaportalen

Samordning och samarbete kring aktiviteter och föreningar i Hassela

Ersk-Mats gården

Foto Sonia Sydh

Hembygdsgården

Foto Sonia Sydh

Kommunal service

Utveckla lokala serviceboenden och omsorgsplatser

Slå vakt om F6-skolan

Utöka Alltjänst (mer reklam), fler hantverkare

Verka för en frisör i bygden

Utveckling av den s k Rektorsvillan

Trygghetsboendet

Foto Sonia Sydh

Kontaktperson:

Kristina Ekengren

073 – 034 83 15

ekengrenkristina@outlook.com